

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносять на цілий рік 10 зр. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно . . . 1 „ — „ для заграниці 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і руських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошення приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

БУКОВИНА

Глупота чи злоба?

(Відповідь Дьлу).

I.

В відповіді на статію „Правди“, в котрих було вказано, чому правительство не змогло доси перевести жаданої Русинами „зміни системи“, помістило „Дьло“ в 166-169 ч. довшу відповідь. Поміж головними причинами, чому правительство зміни системи не перевело, навела „Правда“ на пернім місці сю, що самі Русини всіма силами утрудняли таку зміну, а навіть — унеможливили її.

Поминаємо, о скільки вірно передає „Дьло“ сю провідну гадку статію „Правди“, та що-ж каже „Дьло“ у відповідь на се? Оно ані одним словом не опрокидує закидів „Правди“ — противно! зараз покажемо, що оно вповні потверджує її закиди... Так що-ж відповідає? — Уперед всего повторяє звістну й на много ладів п. Романчуком переклепану історію о „новій ері“ з 1890-го р., повторяє — та переводить і кінчить її уже якось тропки инакше!! Гр. Бадені, після нових виводів „Дьла“ не зрадив Русинів, не завів в злій волі їх надії, як се доси виходило з виводів „Дьла“: гр. Бадені — не відважив ся „окунем“ ставати супротив

інтенції верховодячої польської кліки і — цілої польської суспільности; Русини пізнали, що правительство не в силі довершити своїх зобовязань з огляду на Поляків. . .

Отже преці „Дьло“ наконець додумало ся! Ба, — а де-ж тут суперечність з виводами „Правди“?! Суперечности нема, але як звичайним у „Дьла“ й п. Романчука способом недомовки й перекручення: а чому-ж то гр. Бадені не відважив ся окунем стати, чому правительство не в силі було довершити своїх зобовязань? Чи лиш з огляду на Поляків? Певно треба оглядатись і на Поляків, але „Правда“ виказала щось иньше, виказала, що й Русини не лиш не сповнили своїх обовязків, але противно — на жаль і сором, з тяжкою безсумнівною обидою для всіх наших інтересів, почав п. Романчук „консолдуватись“ з москвофілами, а властиво — прямо скакати на кацакскім шнурку під голос дутки наймитів московських! І мусів!! — бо скажім собі так на совість, який успіх була-б мала ціла т. зв. „опозиційна“ політика п. Романчука, коли-б не консолидація з московськими наймитами? Москвофіли ні на волос не поступились в нічім супротив т. зв. опозиційних народодів, а пішли з ними разом лиш в сїм, в чім бачили для себе свій інтерес (воруши-

ти й рити). Красна спілка! Як виглядав би був без консолидації з кацапами вибір п. Романчука в Калуши м. р.? Як виглядали-б були его недавні справозданя в Біберці й Ходорові? Предводили там і верховодили тверді, оо. Штогрин і Заяц, — вихвалював п. Романчука „давний противник“ Климків; вихвалюють его тепер і єї, що колісь кпились, що ось п. Романчукови „нову еру“ на карку викинуло, натякаючи сїм на его тяжку недугу, ну — се певно люди не схудобілі і п. Р. тепер величаєсь їх похвалами!! Красні похвали!

Чи такі спілки й такі похвали мали улекшити й уможливити правительству зміну системи? А до того треба й ще щось більше, не лиш поправної консеквентної політики, треба й усильної праці всеї суспільности, як сего домагає ся справедливо „Правда“, і як сего колісь за добрих часів (1890) домагав ся від нашої суспільности й сам п. Романчук, сли нова ера мала оправдати надії! Чи може „Дьлу“ хоч тут щось занеречить, може само „Дьло“ нераз не витикало й не витикає наній суспільности єї хиб і помилок?

Читаючи виводи „Дьла“ поневільно треба спитатись, чи більше тут злоби чи таки глупоти? Чому властиво „Дьло“ перечить? Як бачимо, не в силі заперечити

51)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Косбилянської.

(Далше).

XVII.

Чотири неділі пізнійше вийшла она з дому, щоби побачити его вінчанє.

„Де люди люблять ся, там мусить той корити ся, що найбільше любить“, писав десь раз Данець Якобзен. А що она любила більше, то черга корити ся припадала на неї.

На судженій Василя мусить щось бути, коли він женить ся з нею; она має прегарно Лішта грати.

На дворі погідно, тепло. В неї є охота погуляти на свіжїм воздуху, і аж потім піти в костел. Она звертає ся в місто і йде головною, ясно освітленою улицєю. Перед нею, за нею тиснуть ся люди. Она йде скоро, майже без плану. В єї душі хмарно і она потребує тепла. і простору...

По проходї зайшла в латинський костел. Тут мало відбувати ся его вінчанє.

Вступивши сюди она змінила ся до глубини душі. Єї напало страшне зворушенє і якась пропасниця. Костел був багато освітлений, набитий видцями і повний голосного шеноту. Якась дивна, а, як їй здавало ся, гнетуча атмосфера наповняла его. Головний престіл, а радше великий образ розпятого Христа на престолі здавав

ся немов світлом облитий: а міска інтелїгенція і велика маса знайомих молодой обступила его зовсім. Всі бажали молодим людям глядїти прямо в обличя.

Она всунула ся також близько престола і сховала ся за якусь старшу даму, що, вичублена мов молодє дївча, перешиптувала ся без перерви з своєю сусїдкою.

Чувство горячого сорому обгорнуло єї, що й она находила ся тут, і она ховала ся за цїкаві дами, щоби єї ніхто не замїтив. Їй здавало ся, що всі мусїли відчувти, що й она тут, і відгадати причину єї приходу. Бо що-ж пригнало єї сюди? Ах, просто сьміх бере!..

В послїднім часї она майже числила години до сегоднїшнього вечера, ну — і дїждала ся вкінци его! Ах, она була би сама з себе реготала ся, щоби всі кругом неї обглядали ся за нею. І чи не варто було заглянути їй в лице? Чи такий конець не був інтересний?

Она схилила голову боязко за спину дами, що перед нею стояла і майже не важила ся дивити ся на зібраних. Они ждали в цікавій нетерпеливості, заглядаючи раз по раз до входових дверей. Скільки то їх було, жінок і мужчин! завжди є суть се лиш жінки і мужчини! А як блїдо і втомлено і скорбно виглядали лица декотрих жінок! Майже всі они — думала она — стояли також раз тут, складали присяги „вірности“ і здобули собі тим „історію“. Тепер стоять і ждуть.

Чого ждуть? Що-ж хотять они бачити? Чи се якась новина для них? Коли-б їх всіх історію злучив до купи, то вийшло би одно і то само.

Она уложила би жите кожного в музику. Н. пр. в сонати, в етюди без закінчень, в прелюдї... а єї історія? Ба! з нею мала ся річ инакше. В неї не було історїї, бо в неї не було фактів, і тому вийшла би хїба якась химерна фантазія, котрої не вмів би навіть кождий грач відограти, хїба яка вибаглива або розстроєна душа...

І їй дїє ся так, мовби над єї жіночою гідністю глузували і знущали ся, мов би доля кинула єї з неї, бо хто-ж така она? Або то, що пригнало єї нинї сюди...

„Де люди люблять ся, там мусить той корити ся, котрий найбільше любить“, відозвало ся в єї душі мов у відповідь, і она усьміхнула ся гордим, гірким усьміхом.

Се була хоч розрада, якої не стрїчає ся що дня...

В нутрі костела настав рух і „они йдуть! они йдуть!“ пронесло ся з уст до уст.

Зимні дрозці пробігають єї тілом і она чує, як їй відступає вся кров з лица, але нараз почувує в собі і чудну силу і з сунокоем, їй самій незрозумілим, вступає в перший ряд видцїв коло престола.

Они дїєно надходили.

Довга шовкова сукня молодой шелестить остро по камінних плитах,—знати, що они зближають ся. Все здержує віддих, щоби приглянути ся всему докладно і не втратити з очий і найнезначнійшої дрібниці. Вкінци они вже тут і станули перед престолом. Боже, що за поважна хвиля!

Довкола тихо. Сьвященник прилагоджує ся

нічому, але за те благородно інсинує пп. Вахнянинови й Барвінському, що они йдуть до польської шляхти за милостиною. Та що-ж иншого в силі видумати люди, що живуть і дихають сплетнями, видобутими хочби..., не хочемо казати відки.

Ствердивши, що правительство не було в силі змінити систему, зараз опісля „Дьло“ горіжить ся: або ми, каже, — або ви (Поляки) в східній Галичині! — певно, ми — на кацапекім пинурку?! Зміна системи, каже дальше „Дьло“, се основна зміна наших відносин політичних! певно, треба лиш наказати політичним властям і жандарам, щоб всюди переводили Романчуківську консолідацію, а ми — почекаємо на готове!! Зміна системи, проповідує „Дьло“, се запоручене всіх умовій розвитку народности рускої після її питоменности без чужої опіки! певно, але за дозволом і опікою Марковів, Купчанків, Королів і т. д. і т. д. Коли-б ми осягнули таку зміну системи, кінчить „Дьло“, тоді-б ми не робили собі нічого навіть з політики Барвінського et consp.; „осягнули“ — ба п. Романчук, табо от в сїм і сук, як єї осягнути сю зміну системи? по вашому то хиба танцюючи під кацапску дутку, криком і ворохобнею, та дожданем на готове?...

Станьмо о власних силах, станьмо до праці, от де одинока запура зміни системи.

Москвофіли в Перемишчині.

Читаємо таку допис в *Правді*:

У нас богато пишуть та говорять про патріотизм та подвиги нашого священства. Однак коли ми придивимо ся троха ліше поведінню нашого священства, особливо в єпархії перемиській, то без великого труду дійдемо до того переконання, що напрям всякому змаганню, хід думкам, невдоволеню і ремствованню між духовними падає жменя людей, котрих наші невідрадні відносини випхали наперед. Люди сї знають дуже добре мету і ціль своєї праці, знають

свої змаганя, однак з ними ніколи перед більшим гуртом людей не виявляють ся; за то вмюють вихиснувати найменше незадоволене між священством, вмюють винунти на его думку і ужити до своїх цілій. Такими людьми у нас бувають декани, містодекани, відпоручники ординариятскі, почетні крилошани та друга духовна бранжа.

Кожий чоловік, що любить свою церкву, свій обряд, свій нарід, свою державу, не буде ніколи закривати тої хороби, що довгий час лоточила наш організм, але старатись ме її пізнати, а опісля добре вилічити. Такою страшною хоробою на нашім організмі було і є кацапство, що мабуть найглубше занустило свое коріне між священством єпархії перемиської, бо тутка ділали такі славні его подвижники, як Антоній Юзичинський, Григорій Шашкевич, Матковський Павел, Литинський Венедикт, котрі всіма силами старали ся з духовного, що відзначав ся щиро-руско-народовским переконанем та вірністю римському Престолу, „вигнати і українство і латинство“. У тих людей було і є два лица: одне для підчинених, друге для своєї власті.*) Власті показували вони свое лице повне предности, льоальности і послуху; на лица для підчинених малював ся цинїзм і іронія, що говорила: „дури як можеш,**) а гляди і стреми на схід до батюшки, бо тільки тамка наше спасеніє“. Хто не повинував ся тій девізі, хто відважив ся раз тільки ще 1884 р. написати подане до перемиської консисторії чистою мовою, а не язичієм, того старали ся всіма силами зломати; его переганяли з місця на місце (пр. мене перенесли в перших трех літах 8 разів без подаваня), не приймаючи і не приймають не тільки в терно, але в пропозицію на парафії, спроваджували на донос деканський всякі комісії і т. и.

Коли бл. п. єпископ Пелеш засїв на владичім перемиськім престолі, тоді сподівали ся ми, що він своєю енергією зуміє переломати сї ледяні криги, що подували смертельним холодом не тільки на наше національне жите, але навіть на діла церковні. Та бажаня і надії наші не сповнили ся; зло було міцнійше як владича сила,

*) Се те саме, що ми нераз висказували про Zweiseelentheorie у наших москвофілів. Р. е. д.

***) Велими характеристичне се, як пок. Григорій Шашкевич, що був свого часу совітником в міністерстві просвіти, висловлював ся про віденські відносини: „Щоби там передіти, казав він, треба мати чоло мідяне, хід котячий і хребет свиячий“. Так то з давних Рутенців, що опісля звали ся „твердими“, вироблювали ся характери для табору москвофілського.

ба навіть зло, прибравши собі за орудія Юстина Желехівського, Щавінського, теперішного пароха Самбірського та Іоана Яблоновського, зуміло заволодіти покійним владикою так, що він дуже неприхильно відносив ся до священників-народовців, не допускав їх, за се висував і підмагав, де міг, тільки москвофілів, обсаджуючи ними виднійші і ліпші посади, як Самбір Львом Щавінським, Хиляками трома Стебник, Літину, Ієронїмом Куновеким Билеч та ин. Взагалі покійний владики за час свого пятилітнього правління одної ліпшої парохії цїсарского наданя або наданя владичого не обедав народовцем, лише москвофілами, одного народовця не зробив деканом або місто-деканом, але за се видвигнув на декана Горожанського такого запеку кацапа Михаїла Матковського з Горожанни великої, Антонія Волошака з Колодуб, Теофіля Калужняцкогo з Загіря, Виктора Нероновича, друга Наумовича і тестя Осна Маркова, Дуркотів та ин. Взагалі на 40 деканатів є тільки двоє народовців деканами: Орест Чехович, белзький декан, Ант. Матюк, ярославський, всі инші майже кацапи. Здає ся злишнім буде говорити тутки про вплив деканів на підчинене їм священство, коли зважить ся, що духовна власть наказує священству їй у всім повинувати ся, вони же умюють так гарно похиснувати ся своєю силою, що вимагають від священства не тільки послуху в ділах духовних, але і в ділах національних; вони на соборчиках дають директиву, які часониси має деканальне священство читати, до якого „общества“ вписувати ся, які книжки читати, за ким при виборах голосувати, кому уділити свого довірія, а кого з'анатемізувати. Ба навіть декотрі декани просто стають агентами „общества имени Мих. Качковського“, „Галичанина“, „Страхопуда“ та ин. видавництв москвофілських, ба розпродують, а навіть силоміць розсплають видавництва тих часонисий священству в деканаті. Хто же з священників відважив би ся не прийняти приславної деканом книжки або не заплатити за ню, стягає на себе ненависть, котра чи скорше чи пізнійше піметить ся на нїм. В декотрих, як Мокрянськїм, звязали ся священники-москвофіли так з собою, що через інтриги не допустять при обсаді опорожненої парохії жадного священника-народовця. В таких деканатах господарюють після своєї вдоботи такі Ю. Чайковскі, Скобельскі, Маларкевичі та ин., пронагуючи кацапство і все, що з ним вяже ся як найширше навіть між селянами.

Москвофілство пустило у нас так глибоко коріне, що его владики без енергії, без кріпкого характеру жадним способом зломати не може; до того треба чоловіка з посвяченем, з щирою любовію

до вінчання, звертає ся по щось до престола.

Гарне лице молодого якась сумне і неспокойне, а она виглядає щасливо.

Она велика. Спиная в неї довга, заокруглена. В цїлости робить вражїне темно-посевої рожи, буйної краси, котра в горячих, соняшних хвилях здає ся просто жаркою... Єї великі чорні очи немов пожирають усе, на що впадуть і сяють якимсь дивним холодним блеском. Але она гарна.

А він? Єму чогось прикро, чуже ся не своїм, майже пригнетеним. Чи-тут нема нікого з его людей, когось такого, хто би хоч через отсю хвилину був з ним як одна душа і одна думка, між всіма тими гостями і єї кривними? Він такий чужий! а отса, з котрою має проживати цїлий свій вік і котру він властиво так мало знає, здає ся єму також такою чужою! Він просив своїх товаришів і деякі прирекли явити ся до „церемонії“, але мабуть жаден з них не держав слова і не явив ся. Ну, він їм сего не забуде, се за погано і він обглядає ся з болїсно зморщеним чолом, чи не побачить кого, і нараз дрозить.

Она! Она тут, прийшла!

Ніколи в житю не зляк ся він так дуже, як в сїй хвили, але й ніколи не відчув у-друге такого жалю як тепер. Єго серце прошиб біль. „Она, она, она!“ сьпівало в нїм і він дивив ся на ню мов без тямки, і мабуть не забуде єї вигляду і до смерти. Широко отворені, немов нерухомі очи горїли з прозоро-білого обличя, коли дивили ся на него! О Боже! так дивила ся она

за ним того вечера, коли розсгавали сї першїй раз, коли він їй говорив, що она его царівна і що він по неї прийде... І він нараз усе забув. Все, що між ними зайшло, що їх розвело, і знав лиш те одно, що любив єї, єї одну на свїті і що втратив єї на віки... і чи лиш єї саму?

Єго лице покрило ся смертельною блїдостоїю.

Чи він такий підлий?

Нї, він добрий, він чуже, що добрий і що ним заволодїла лиш якась могутна погана сила, котрій не хотїв опирати ся і тепер тоне...

А єї очи, здавало ся, що говорили: „Я тут, сьвідок твоїх здобутків. Нехай жие мужеска честь і мужеске діло!“ А відтак чи не усьміхнула ся она? — Нї, се не був усьміх, се був плач роздертої душі, що виступав у неї так, сїй усьміх розуміє він в тїй хвилі так добре! О, він розумів єї завжди!

Она виступила з ряду видців і вийшла з костела...

Єму діє ся так, як би на его душу залягла тїнь, і затемнила все, що зложило ся для него так „гарно і соняшно“! Через хвилину він немов обезсилений, немов западає ся в себе і майже не може вдержати ся спокійно, щоб не звернути на себе глибокої уваги; але за хвилину звертає ся до него священник і він мусить над собою запанувати.

Сьвіжий, холодний воздух вдарив єї в лице, коли вийшла з костела. Она немов віродила ся наново, віддихує глибоко.

Так! Тепер она свободна. Позбула ся того, що пригнетало єї і заморочувало єї душу. Она то зсунула з себе і оставила єму, а він буде то носити до кінця свого житя...

Як же видивив ся там на неї, мов би побачив єї вперше в житю! Правда, она стала єму цілком чужа, так само як і він не був для неї вже тим колишнім Василем з бунтівничою душею і ідеально-гарними думками, за котрим з жалю раз мало що не збожеволїла! Тепер — за два, три роки перестануть себе й знати. Так буває звичайно. Тепер стане єму Полька тим „морем“, в котрого золотих філах буде купати свою душу, спрагнену „любові“.

Гай, гай, як все гарно склало ся!

Она була би то говорила цілому свїтови, щоби чули всі і добре все затамили. Нею запанувала якась дика веселість і она чула ся сильною мов лвиця. Відтак задержала ся на хвилину і задумала ся: Куди тепер?

Усьміхнула ся.

Однаково куди; куди небудь.

Єї не ожидав ніхто. Могла йти і йти, доки би з утоми не повалила ся; то не викликало би в нїчїм серцю жалю.

Она йде скоро, мов би хотїла утечи перед тим, що перед хвилею пережила, мов би оно йшло крок в крок з нею, гуляло кругом неї. Она з своїм гладким, шестнадцяти, довгим шлепом, з великими пожираючими очима, а він з ложею на устах і на чолі... Гай, гай! як все гарно склало ся!

„Я не нещаслива“, сидує ся втихомирити себе що крок і підносить гордо блїде лице. „Я

своєї нації і обряду, з правдивим привязанем до Австрії і курії римської, бо москвофіли зуміли загарбати нині для себе всі виднійші становища. А до того між єввангельством перемиської єпархії і мало єввангельників-народовців, а і тих зуміли наші сердечні так обмалювати перед властю, що на них нема і одної ниточки білої. В ділах духовних у нас звичайно так веде, ся що наколи декан умре або уступить, его місце займає перший містодекан. Ті же місця містодеканів пообсаджувани людьми нам ворожими; проте справа народна в нашій єпархії без енергичного єпископа не піде ані о один крок наперед; москвофіліство буде дальше собі нишпорити, буде сїяти вражду до католицизму, до держави і до рускої народности, тих же двох народовців-крилошан (що суть в Перемисли) зашахує ся так, як нині зашахувало ся, що вони або не схотять або не зможуть за добру справу уніти ся, або просто не хоче ся їх слухати, кляючи на них потихо перед єввангельством клевету, „зрадника“, як то кинено на одного широкого крилошанина ставіславівської єпархії. Проте повинні наші верховні влади подбати щиро о се, щоби опорожнені владичий престіл обсадити чоловіком енергичним, розсудним, щирим Русиним-народовцем, котрий би і міг і хотів стати тій лютий змії на голову. Видвигати на се чоловіка без краси, що дасть ся вести другому, значить тільки, що годити ся на такий стан, який нині є, і прикладати до него печатя апробати.

(Конець буде.)

НОВИНИ.

Чернівці, дня 10-го серпня 1896.

П. Сидір Винницький, презес карного суду в Чернівцях, повернув уже з своєї двомісячної відпустки та перебрав свій уряд.

До зміни виборчого права. Черновецький магістрат оголосив, що на підставі зміни виборчої ординації, а іменно з нагоди введення т. зв. загальної п'ятої курії, в котрій будуть мати виборче право люди, що скінчили 24-ий рік жити, самовласні і через шість неділів в одній громаді осілі, має черновецький магістрат уложити спис тих виборців і звизає д'ятого всіх управлених до вибору зголосити ся до 8 днів в магістраті та принести з собою евентуальні докази свого права вибору.

лиш сама.“ І що-ж на тім? Слово „нещасте“ придумав якийсь беспильний чоловік, оно принало ся і находить відгомін. Чи ослабати їй д'ятого?

Всюди кругом неї клекотить жите, розлягає ся безладний гамір людської товщи, розмови, сміх і дзвінки. Елегантні самі мчать ся блискавкою дорогою поуз неї, багато пар, побравшись по під руки, горне ся тісно одно до другого і йде весело балакаючи...

Куди йде она? Адже она не хотіла до нікого йти, майже не мала нікого, бо саме тепер не було жадної з її товаришок в місті. Мазарка відїхала до В., а Оксана, помирившись з чоловіком виїхала з ним. Одного дня прийшла до неї зворушена з чудним блеском в очах і оповіла їй, що він приїхав по неї і що обоє помирили ся. „І так я йду, Наталко“, говорила з якимсь на-пів насмішливим, на-пів розпучливим усміхом. „Він каже, що я ему потрібна до жита мов воздух, і я рішила ся стати ему тим воздухом. Чи вже не розетанемось більше? Бог знає, може ні. Він казав, що не пустить мене ніколи від себе і нехай уже раз зрозумію, що він любить мене на свій спосіб! Буду старати ся привикати до того „способу“, хочу, щоби щасте усміхнуло ся до мене ще раз так, як в перших днях нашого подружжя. Ах, Наталко, люблю его шалено“... І виїхала. А тепер она не має тут майже нікого.

Она придивляє ся тепер людям, як ходять у світлі, там далеко долом улицею перед нею і тут близько біля неї. Там, куди она звертає свої кроки. Яка їх всею сила! якже їх багато, справдішнє море люду. А й там далі, де она не

Пільга для рільників. Pester Lloyd доносить: „Спільний міністер війни генерал Крітгаммер видав за ініціативою угорського міністерства рільництва розпоряджене, котре містить в собі велике улекшене. Іменно зможуть всі ті, що належать до стану військового, а перед своїм вступом до війська займали ся рільництвом, або що вчили ся чи хочуть учити ся в рільничих школах, ті особи зможуть ще перед уливом їх законного часу служби дістати раз на все відпустку. Се улекшене відносить ся не лише до синів рільників, котрі покінчили вже рільничу школу, не вертають до дому, аби газдувати, але й до таких, котрі перед асентерунком або підчас військової служби вступують в таку школу. Те саме улекшене будуть мати ті рільники, сини рільників, слуги і робітники, котрі перед асентерунком або підчас служби вступлять до якоїсь фахової школи.“

Про бурю з градом, котра північну часть нашого краю навістила в ночи на суботу, одержали ми ще кілька дописий, котрі подаємо: З Бергомету н. Прутом пишуть: По 12-ій годині в ночи на 8-го с. м. навістила велика буря з градом величини курячих яєць в нашій околиці села: Зеленів, Пядиківій, Рєваківій, Бергоміт і Дубівцій, наробила дуже багато шкоди, пооббивала садовину, поломала багато дерев, а місцями зрівнявши огородину з землею, знищила кукурудзу. Селяни з розпучки ломлять руки, не знають, що мають тепер зачинати. — А з Дубівців доносять нам вдруге про ту бурю: Сєгорічного Папталеймона о 1 год. в ночи навістило велике елементарне нещасте Дубівцій, половину Шипицій, Лужани, Витилівку, половину Лашківки і Валуву. Буря з градом величини курячого яйця, така що єї і найстарші люди не запам'ятали, спустошила поля, хати і огороди так, що поля виглядають голі як в листопадї, а хати поперевертані, кривлі пороздрані, вікна повибивані, а двері викинені з завіс. Кукурудзи вєоди поломлені і роздерті, так що хіба можуть бути на нашу д'яа худоби. Травки, а де ще були, ячмена і вівєи збиті до тла. Овочі цілком відчахнені, огородинна замулена. Люди, особливо ті, що сьють лиш кукурудзу, плачуть з розпучки, бо ціла їх праця з літа загирена. — З Лашківки пишуть нам, що тамешні поля положені почасті на опівніч, отже там град не знищив так дуже жнива. Але полудневу часть навістив град величини курячого яйця, і знищив на просторі двох кілометрів все до тла аж до Шубранця. Люди не знають, що дїяти, плачуть як діти. Жаль і страх бере дивити ся на ті бліді лиця наших і так вже бідних селян, котрі по мольній праці надїяли ся вкоротї зібрати влас-

була і де єї може ніколи й не буде, і там їх така маса!

Її впадають в очи нужденні постатї жіночі і чоловічі з змарнілими лицами. То єї посетри і брата, говорять єї мовою і належать до тої самої матери, що она. Їх багато. Однак — куди гонять они, за чим? Де їх доми і як живуть они? Ні, радше вже, яка їх доля?

„Доля!“ І усміхаючись пішла далі.

Не дивила ся ні в право ні в лїво, лише перейшла скоренько попри ясно-освітлену елегантську каварню, з вікон котрої лялялось світло струями, осьвічуючи всіх, що переходили тротуаром, і вступила в другу улицю так нагло, що спіткнула ся сильно з якимсь панком. З переляком відскочила, вняливши в него свої очи, але майже в тій самій хвилі помчала ся вперед. Він завернув ся і пішов за нею. Єї великі, промінні очи, що блиснули зпід чорної шапочки на него в переляку, зацікавили его; а єї висока гнучка постать манила его... Хто она? Ему здавало ся, що єї уста усміхнули ся при слівцї pardon! киненім скоро і півголосом. Она спішнить ся, але він здогонить єї.

Ідучи за нею приглядає ся він єї одежі. Він тонкий знаток в таких річах. Пальто лежить на ній складно, зріст у неї прегарний, але пальто не послїдної моди, а рука, що держить мабуть несвідомо сукню, без рукавички? Чи отсе не якась кокетерия, щоби подивляли єї білу руку? О, жінки, ті жінки!... Далі зарукавок також не послїдної моди!

І він іде вже сьміло за нею. Що ж, спробу-

ний хлїб, аж тут наступило таке нещасте. Як хто вєпів білий хлїб зібрати з поля, то може говорити о щастю, бо инакше приходило би єа ему гинути з голоду.—Вісти ті — як бачимо — дуже розпучливі і видко, що град наробив справді багато нещастя, якого доси не бувало у нас. Селяни позбавлені послїдної надїї. Тож тут повинно правительство посїшити з ратунковою акцією для бідних, а працюючих селян. А селяни нехай чим скорше подають ся о відписане податку та сироваджують комєші на свої поля, аби видїли, яка шкода.

Замість корон пущено на пограничу російським в обїг російські 25 копійкові гроші, котрі суть самої такої величини як австрійські корони, а треба їм добре придивити ся, щоби не взяти одної за другу. За 25 копійок платить ся лише 30 до 32 кр., отже обманці зискують на штуці до 20 кр.

Фіскалізм. У нас на Буковині лучає ся часто, що по селах селянин, а навіть часом в місті міщанин має річного податку платити 2, 3 або, скажім, 10 кр. Як то вже буває, селянин чи міщанин не дістане упіменєня о заплачене того податку, але за те по якимсь часї являє ся в хатї пізногo податника екекутник і фантує. Дарма, що податник готов зараз заплатити тих 2, 3 або 10 кр., екекутник не сьміє у нас переберати гроший, ба, він навіть не сьміє сказати, за що він фантує. Скажім, що екекутник на день таких 15 податників фантує, значить, він державі заробив 75 кр., а сам за те бере денно 1 зр. 50 кр.; а що дїє ся з актом о фантованю? Его дістають в руки урядники, полагаджують після приписів і т. д. Чи не шкода то часу та тих великих видатків за тих 2, 3 або 10 кр.? Чи справді нема иншої ради, як зараз послати екекутника за такі „суми“? Фінансова дирекция мабуть могла би щось придумати для усунєня такого фіскалізму; може би придали ся в сїм випадку корреспонденційні картки, котрі можна би урядово висилати податникам?

Невинно двацять лїт у вязниці просидїв челядник золотничий у Відни Шєгльєінер. Дня 11-го мая 1876 р. посуджено его о крадіж товару вартости 108 зр.; по довгих клопотах д'яа браку доказів его увільнено, але по кількох лїтах знов его арештовано і вже напавду засуджено. До розпучки доведений, став Шєгльєінер у вязниці дуже упертим і неслухняним, а за те все ему причинювано кари. Так просидївши 20 лїт у вязниці, постарїв ся і змарнів, а з молодого челядника став нині справдішній старець. Аж тепер инший челядник на ложу смерти зізнав, що то він поновнив ту крадіж, за котру

вати можна... Крім того она звертає ся в одну улицю, не замешкувану великою аристокрацією, а се також децо значить...

Він прилучає ся до неї, оглядає бистрим оком єї профіль, а відтак каже привітним голосом і з таким же поклоном, що він замічає, що она йде в отєю „погану“ улицю сама, і тому осьміляє ся відпровадити єї...

Она станула мов уюпана і глянувши на него усміхнула ся.

„Я дійсно сама“, промовила якимсь здавленим голосом. В мене нема ні вітця ні матери, ні брата ні мужа, котрі би мене проводжали, тому маєте право обиджати мене!“

Она тремтіла на цілїм тілї від обиди, а ему здавало ся, що, промовивши тих кілька слів, впрєсла ему понад голову. Она глянула на него з несказаним маловаженем, а відтак відвернувшись пішла далі.

Затяла зуби і зморщила чоло, а очи шукали зористого неба...

„Видиш, бабуню, видиш?“ прошептала, і серце єї заболїло від нескazanого жалю. „Чому оно так? Чи тому, що я сама і що мене не береже нічия любов?“

(Дальше буде.)

Шегльфінер невинно покутує. В наслідок того зізнання і на підставі ще інших доказів розбирав суд карний у Відні справу Шегльфінера і увільнив его зовсім від вини і утрати чести.

Довговічний старець. Не лише заграниця але й Галичина може похвалити ся довговічними людьми. В селі Кокошинцях, тернопільського повіта, жие колишній гарбар, а тепер вже старець-зробок Марко Флєсак, що має 109 літ. Помимо такого преклонного віку, Флєсак кріпкий ще на на тілі і душі, а з свого життя уміє багато оповідати. Має дев'ятеро дітей, з котрих ще осьмеро жие. Ті діти вже всі сиві.

Померли: в Германштаді на Угорщині тамошний командант корпусу, фельдмаршал-поручник Теодор Гальгоці; — Вікторія з Левіцких Осаца, вдова по професорі і авторі рускої граматики, в 56-ім році життя; — Евгеній з Лукашевичів Дуркотова, жена гр. кат. священника в Болєстрашичах, перемиского повіту, в 21-ім році життя.

Телеграми „Буковини“.

З дня 10-го серпня 1896 року.

Відень. Міністер заграничних справ гр. Голуховський повернув сьогодні зраня з Ішля, де був у цісаря на вислуханю.

Марсилія. При борбі з биком зажадала публіка, аби бика закололи. Коли не сповнено того бажання, публіка підняла арену, котра цілковито згоріла.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Більрота-Гуссєбаєра у Відні
находить ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковского** в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішофєра.) (20—100)

II. T.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публіку, що я перебрав існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів
(заснований 1812 р.),
а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевнюю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.
Прому о часті замовленя і пишує.

з поважанем
СТЕФАН ГАІНА.

Ціни збіжжя і других продуктів.

Дня 10-го серпня 1896.

	Львів.		Чернівці.	
Пшениця . . . від	6.50	до 7.—	від 6.70	до 7.—
Жито "	5.25	" 5.50	" 5.30	" 5.40
Ячмінь бров. . . "	—	" —	" —	" —
Ячмінь простий "	4.25	" 4.50	" —	" —
Овес "	5.80	" 6.—	" 5.40	" 5.80
Ріпак "	8.50	" 8.75	" 7.90	" 8.30
Горох "	4.50	" 8.—	" 4.20	" 7.50
Вика "	4.50	" 4.75	" 0.—	" 0.—
Льнянка "	0.—	" 0.—	" 0.—	" 0.—
Біб "	0.—	" 0.—	" 0.—	" 0.—
Бобик "	4.25	" 4.50	" 0.—	" 0.—
Гречка "	0.—	" 0.—	" 0.—	" 0.—
Конюшина черв. "	0.—	" 0.—	" 0.—	" 0.—
Конюшина біла "	0.—	" 0.—	" 0.—	" 0.—
Конюш. шведск. "	0.—	" 0.—	" 0.—	" 0.—
Кукуруза стара "	0.—	" 0.—	" 4.40	" 4.80
Хміль 12.— 15.— здр. за кильо у	Львові окр-вита за 10.000 літрів 12.75—13.25			

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richter's Apotheke in Prag.
Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

РАМИ

для образів і фотографій можна найдешевше дістати лише у

Б. САЛЬТЕРА

в Чернівцях,
ул. поштова ч. 9 (напротил будинку ц. к. пошти). 16—20

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломні і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломні, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621
до Львова				зі Львова			
З Відня, Кракова	130 510	655	930 955	До Кракова і Відня	250 1100	410	955 645
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова	955	613	728 201	" Підволочиск	211 600	930	1045
З Підволочиск	230 1005	805	510	" " з Підзамча	225 614	948	1112
З " на Підзамче	218 950	742	445	" Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	610	1025	245 1015
Зі Стрия		1210	8 150	" Стрия		522	935 722
З Белзця		800	545	" Белзця		915	705
Зі Скольного і Стрия		1010		" Скольного і Стрия			305
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)		845		" Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840		

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейский час різнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници е 12 год., то на львівськім годиннику е 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

